

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

NBA-handreiking 1142

**Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en
regelgeving voor de interne auditor en
de externe accountant bij (beheerders van)
beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen**

1 maart 2019

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

NBA-handreiking 1142 Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen

NBA-handreiking 1142:	Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen
Van toepassing op:	<ul style="list-style-type: none">• Controle jaarrekening• Controle staten• Interne audits (indien van toepassing)
Onderwerp:	Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant
Datum:	1 maart 2019
Laatst herzien:	
Status:	NBA-handreiking, geen dwingende bepalingen. Wanneer in de tekst het woord 'dient' of een synoniem daarvan wordt gebruikt, betreft het een verwijzing naar wettelijke of overige verplichtingen.
Relevante regelgeving:	<ul style="list-style-type: none">• Wet op het financieel toezicht (Wft)• Besluit prudentiële regels Wft (Bpr)• Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo)• Capital Requirements Regulation – Regulation Europese Unie (EU) 575/2013 (CRR)• Richtlijn Kapitaalvereisten (CRD IV)

Disclaimer

De NBA heeft zich ten doel gesteld voor een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te zorgen. Niettemin is de NBA niet aansprakelijk voor onjuistheden die eventueel in deze uitgave voorkomen.

Gebruikte afkortingen en internetpagina's

Abi	Alternatieve beleggingsinstelling
AIFMD	Alternative Investments Fund Managers Directive
AFM	Autoriteit Financiële Markten - www.afm.nl
AO/IB	Administratieve organisatie en interne beheersing
Art.	Artikel(en)
Bgfo	Besluit gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft
Bpr	Besluit prudentiële regels Wft
BW2	Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek
CRD IV	Capital Requirements Directive – Directive 2013/36/EU
CRR	Capital Requirements Regulation - Regulation (EU) 575/2013
DNB	De Nederlandsche Bank - www.dnb.nl
DUFAS	Dutch Fund and Asset Management Association - www.dufas.nl
EBA	European Banking Authority – www.eba.europa.eu
ESMA	European Securities and Markets Authority – www.esma.europa.eu
EU	Europese Unie
HRA	Handleiding Regelgeving Accountants - www.nba.nl/Wet-en-regelgeving/Beroepsregels/HRA/
Icbe	Instelling voor Collectieve Belegging in Effecten (Engels: UCITS)
IIA	Institute of Internal Auditors
IPPF	International Professional Practices Framework
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
NBA	Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants - www.nba.nl
Nrgfo	Nadere Regeling gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft
NV COS	Nadere voorschriften controle- en overige standaarden - www.nba.nl/Wet-en-regelgeving/Beroepsregels/HRA/
Oob	Organisatie van openbaar belang
Standaard	De desbetreffende standaard van de NV COS
UCITS	Undertaking for Collective Investments in Transferable Securities (Nederlands: icbe)
Vvgb	Verklaring van geen bezwaar
Wft	Wet op het financieel toezicht
Wta	Wet toezicht accountantsorganisaties
Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	De verhouding tussen de controle volgens de NV COS en de toezichtregelgeving	6
3	Verantwoordelijkheden	8
4	Specifieke verplichtingen interne auditor en externe accountant	9
4.1	Meldingen en inlichtingen aan en overleg met toezichthouders	9
4.2	Toetsing en beoordeling organisatie-inrichting en risicobeheersing	11
4.3	Controle jaarrekening/staten	11
4.4	Overige rapportages	13
5	Opdrachtbevestiging externe accountant	15
Bijlage 1	Themalijst beleggingsonderneming	16
Bijlage 2	Themalijst (beheerder van een) (alternatieve) beleggingsinstelling en (beheerder van een) icbe	20
Bijlage 3	Voorbeelden van teksten	27

1 Inleiding

1.1 Het doel van deze handreiking is om uitleg te geven over:

- de specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving (toezichtregelgeving) voor (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen voor de externe accountant die de jaarrekening of de staten ten behoeve van De Nederlandsche Bank (DNB) en/of de Autoriteit Financiële Markten (AFM) controleert bij een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming;
- de specifieke verplichtingen vanuit de toezichtregelgeving voor (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen voor de interne auditor, indien deze functie is ingericht.

De handreiking is bijgewerkt naar de stand van de toezichtregelgeving op 31 oktober 2018, tenzij anders is vermeld.

1.2 De handreiking is beperkt tot uitleg over specifieke verplichtingen voor de interne auditor en de externe accountant die voortvloeien uit de toezichtregelgeving voor (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen (Wft). Deze handreiking is niet bedoeld om een volledig overzicht te geven van de toezichtregelgeving voor (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen. Wel wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op de verhouding tussen de reguliere controle van de jaarrekening volgende de NV COS en de werkzaamheden in het kader van de toezichtregelgeving die in deze NBA-handreiking wordt toegelicht. Naast de verplichtingen die voortvloeien uit deze toezichtregelgeving, zijn ook andere verplichtingen op de interne auditor en de externe accountant van toepassing (b.v. de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), het BW en de EU-verordening 537/2014 voor organisaties van openbaar belang (oob's)). Deze worden in de handreiking niet behandeld.

1.3 Voor het onderzoek door de externe accountant van de maatregelen voor vermogensscheiding van een (bank)beleggingsonderneming¹ verwijzen wij naar de NBA-handreiking 1145 voor banken. In de praktijk betreft dit banken die ook als beleggingsonderneming optreden.

1.4 Deze handreiking gaat specifiek in op de meldingsplichten van de externe accountant vanuit de Wft. Deze handreiking gaat niet in op andere meldingsplichten die vanuit andere wet- en regelgeving (regelgeving) zoals bijvoorbeeld de *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)*² en de *Nadere voorschriften handelwijze accountant bij niet-naleving regelgeving door eigen organisatie of cliënt (NV NOCLAR)* zouden kunnen ontstaan. Hiervoor verwijzen wij naar (de uitleg bij) de andere regelgeving. Denk hierbij aan NBA-handreiking 1124, *Richt snoeren voor de interpretatie van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) voor belastingadviseurs en accountants* en NBA-handreiking 1137, *Corruptie, werkzaamheden van de accountant* en (de Toelichting op) de NV NOCLAR.

¹ Een beleggingsonderneming die financiële instrumenten respectievelijk gelden onder zich houdt die toebehoren aan een cliënt, dient eenmaal per jaar aan de AFM een verslag te overleggen van een externe accountant over de deugdelijkheid van de maatregelen van de beleggingsonderneming voor de scheiding van gelden en financiële instrumenten die voor een cliënt worden aangehouden, gelden en financiële instrumenten die voor andere cliënten worden aangehouden, en eigen gelden en financiële instrumenten. Veel banken zijn tevens als beleggingsonderneming actief. Alleen beleggingsondernemingen die tevens bank zijn, houden financiële instrumenten of gelden onder zich die toebehoren aan cliënten.

² De accountant zal in het kader van zijn controle aandacht besteden aan de Wwft verplichtingen van zijn cliënt. Dit kan op grond van de toezichtwetgeving (Wft) ook aanleiding geven tot een melding. (Zie hoofdstuk 3)

2 De verhouding tussen de controle volgens de NV COS en de toezichtregelgeving

- 2.1 De NV COS vraagt van externe accountants om bij een controle aandacht te besteden aan de naleving van de regelgeving door cliënten. De verplichtingen hiervoor zijn opgenomen in Standaard 250, *Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten*. Standaard 250 vraagt van de externe accountant niet om aan alle regelgeving aandacht te bieden maar onderkent twee categorieën regelgeving waaraan aandacht moet worden geboden:
- de bepalingen van die regelgeving die in het algemeen geacht worden van directe invloed te zijn op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn;
 - overige regelgeving die geen directe invloed heeft op de vaststelling van de bedragen en toelichtingen in de financiële overzichten, maar waarvan het naleven van fundamenteel belang kan zijn voor de operationele aspecten van het bedrijf, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang.
- 2.2 Voorbeelden van de eerste categorie regelgeving zijn belastingregelgeving en regels m.b.t. pensioenregelingen. Voorbeelden van de tweede categorie zijn regelgeving met betrekking tot vergunningen, solvabiliteitseisen gesteld door toezichthouders of het naleven van regelgeving met betrekking tot het milieu.
- 2.3 Toezichtregelgeving voor de financiële sector zal veelal onder de tweede categorie vallen. Daarbij komt het wel voor dat toezichtregelgeving van de gecontroleerde vraagt om een specifieke opdracht te laten uitvoeren.
- 2.4 Er is een duidelijk onderscheid in de werkzaamheden die een externe accountant moet uitvoeren met betrekking tot de verschillende categorieën uit de regelgeving. De eerste categorie heeft een directe invloed op materiële posten in de financiële overzichten. De externe accountant zal dan ook voldoende en geschikte controle informatie moeten verzamelen om na te gaan of deze regelgeving is nageleefd.
- 2.5 Met betrekking tot de tweede categorie, waar de toezichtregelgeving onder valt, is het niet zo dat niet-naleving tot directe gevolgen leidt in de jaarrekening. Dat dergelijke regelgeving soms tot (strafrechtelijke) handhaving kan leiden wordt niet als direct gevolg gezien, het is immers lang niet zeker dat niet-naleving financiële gevolgen heeft. Bijvoorbeeld het niet-naleven van toezichtregelgeving kan in sommige gevallen leiden tot handavingsmaatregelen met een financieel gevolg, maar veelal heeft een toezichthouder een breder instrumentarium van handavingsmaatregelen. Een toezichthouder kan bijvoorbeeld ook vereisen dat de organisatie maatregelen neemt om de niet-naleving op te heffen.
- 2.6 De externe accountant zal in zijn controle nagaan of er aanwijzingen zijn voor geïdentificeerde of vermoede niet-naleving van de overige regelgeving / toezichtregelgeving. Dit doet hij met name door het management en de met governance belaste personen (de interne toezichthouders) (schriftelijk) te vragen of zij de betreffende regelgeving naleven en of zij bekend zijn met niet-naleving. En door correspondentie met de toezichthouder te inspecteren en in het reguliere overleg met de toezichthouder hiernaar te informeren. Uiteraard blijft hij daarnaast gedurende de uitvoering van zijn controleopdracht alert op aanwijzingen dat regelgeving niet wordt nageleefd. Voor zover er geen aanwijzingen bestaan dat regelgeving niet wordt nageleefd, is de accountant niet gehouden om nadere controle informatie te verzamelen om na te gaan of deze regelgeving is nageleefd.
- 2.7 Als de externe accountant zich bewust wordt van geïdentificeerde of vermoede niet-naleving zal hij nagaan hoe dit is ontstaan en zal hij de gevolgen daarvan voor de jaarrekening onderzoeken. Uiteraard zal hij hierover communiceren met het management en de met governance belaste personen. Hij zal bij de beoordeling van de invloed ook kijken naar de vraag of de toezichthouder bekend is met de niet-naleving en op welke wijze de toezichthouder handhavend optreedt. Uiteraard volgt de externe accountant ook hoe de

organisatie omgaat met de opvolging van de geconstateerde niet-naleving van de regelgeving.

- 2.8 In sommige gevallen kan het niet-naleven van overige regelgeving leiden tot strafrechtelijk verwijtbaar gedrag. Denk hierbij aan het strafrechtelijk vervolgen bij een ongeluk indien sprake is van het niet-naleven van veiligheidswetgeving of het strafrechtelijk vervolgen van overtreding van de Wwft, als dit geleid heeft tot daadwerkelijk witwassen door derden. Nalatigheid met de veiligheidsregelgeving hoeft niet te leiden tot een ongeluk, en onvoldoende aandacht bij een financiële instelling voor de Wwft hoeft niet te leiden tot misbruik door cliënten van de financiële instelling. De externe accountant zal dus ook pas rekening kunnen houden met de gevolgen hiervan als hij bekend wordt met een onderzoek inzake strafrechtelijke vervolging.
- 2.9 Natuurlijk kunnen de verplichtingen in toezichtregelgeving leiden tot aanvullende eisen voor de externe accountant. Zolang dat niet het geval is kan de externe accountant volstaan met de uitvoering van de werkzaamheden zoals beschreven in Standaard 250. In ieder geval heeft de externe accountant, zoals verderop in deze handreiking staat beschreven, een aantal meldplichten als het gaat om niet-naleving van toezichtregelgeving. Veelal zal het hier gaan om het melden van zaken die hij in zijn reguliere controle heeft opgemerkt. Het wordt niet verwacht door de toezichthouder dat de externe accountant aanvullende werkzaamheden uitvoert. Daarnaast is er een aantal situaties waarin van de externe accountant wordt gevraagd om specifieke rapportages of werkzaamheden uit te voeren en hierover te rapporteren voor de toezichthouder. Deze situaties worden beschreven in de handreiking.
- 2.10 Samenvattend kan gesteld worden dat bij de beoordeling van de naleving van toezichtregelgeving de externe accountant kan volstaan met de werkzaamheden uit Standaard 250 uit de NV COS. Dit is niet het geval als de toezichtregelgeving om extra werkzaamheden vraagt. Hoofdstuk 4 gaat hier nader op in.

3 Verantwoordelijkheden

- 3.1 Met 'toezicht' wordt in deze handreiking bedoeld het externe toezicht zoals dat is geregeld in de regelgeving. Voor (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen zijn dit de Wft en daaraan verwante regelgeving (relevante besluiten en toezichthouders regelingen). Daarnaast zijn ook Europese verordeningen relevant (deze hebben een rechtstreekse werking) De toezichthouders zijn DNB en de AFM. DNB is verantwoordelijk voor prudentieel toezicht, de AFM voor gedragstoezicht. De AFM verstrekt vergunningen aan beleggingsondernemingen en (beheerders van) beleggingsinstellingen. DNB en AFM werken nauw samen met de Europese toezichthouders European Banking Authority (EBA) en European Securities and Markets Authority (ESMA).
- 3.2 In het kader van de relatie tussen het bestuur/de beheerder, de interne auditor, de externe accountant en de toezichthouder worden de volgende verantwoordelijkheden onderscheiden:
- het bestuur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en de externe rapportage (jaarrekening en staten) daarover, waarbij onder meer de eisen van regelgeving in acht moeten worden genomen. Bij een beleggingsfonds is dit de beheerder;
 - de interne auditor is verantwoordelijk voor de onafhankelijke toetsing van de effectiviteit van de organisatie-inrichting en van de procedures en maatregelen;
 - de externe accountant is verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening en de staten³ (en voor overige werkzaamheden waartoe hij opdracht heeft verkregen). Bij de controle van de jaarrekening of de staten gaat de externe accountant in het kader van Standaard 250 na of de (beheerder) van een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming aan de voor deze controle relevante regelgeving heeft voldaan. Wanneer de externe accountant werkzaamheden verricht, bestaat de verantwoordelijkheid jegens toezichthouders om bepaalde zaken te melden of inlichtingen te verstrekken vanuit de desbetreffende toezichtwetgeving en vanuit Standaard 250;
 - de toezichthouder is verantwoordelijk voor de uitoefening van het toezicht.
- 3.3 De externe accountant kan gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors in overeenstemming met Standaard 610, *Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors*.

³ De controle van de jaarrekening ingevolge Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW2) en de controle van de staten ingevolge de Wft worden volgens de Wta aangemerkt als wettelijke controles. Voor het verrichten van wettelijke controles heeft een accountantsorganisatie een vergunning van de AFM nodig.

4 Specifieke verplichtingen interne auditor en externe accountant

4.1 Meldingen en inlichtingen aan en overleg met toezichthouders

4.1.1 *Meldingsplicht van de externe accountant aan toezichthouders*

- 4.1.1.1 Op basis van artikel 3:88 lid 1 en 2 en artikel 4:27 lid 1 en 2 van de Wft bestaat de verplichting om de toezichthouders, DNB en de AFM, van bepaalde omstandigheden op de hoogte te brengen. Dit geldt voor de externe accountant die de jaarrekening of de staten controleert van een beleggingsonderneming; een (beheerder van een) beleggingsinstelling; en een (beheerder van een) Instelling voor Collectieve Belegging in Effecten (icbe) (dit zijn financiële ondernemingen).

Uit hoofde van de EU-verordening 537/2014 heeft de externe accountant bij een oob tevens de plicht om aan de AFM of DNB alle informatie te melden die een van de volgende zaken tot gevolg kan hebben⁴:

- een materiële inbreuk op wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen;
- een materiële bedreiging of twijfel over continuïteit;
- een aanleiding tot het geven van een niet goedkeurende verklaring.

Omdat deze verantwoordelijkheid voortvloeit uit wettelijke voorschriften, handelt de externe accountant niet in strijd met de geheimhoudingsbepalingen van de Wta (art. 26), Bta (art. 38a), en de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (Zie Par. 2.6).

- 4.1.1.2 Overeenkomstig artikel 3:88, lid 1 en lid 2, van de Wft, heeft de externe accountant de verplichting om DNB zo spoedig mogelijk kennis te geven van elke omstandigheid waarvan de externe accountant bij de uitvoering van zijn controle kennis heeft gekregen en die:
- in strijd is met de ingevolge deel 3 van de Wft (prudentieel toezicht) opgelegde verplichtingen; of
 - het voortbestaan bedreigt.

Overeenkomstig artikel 4:27, lid 1 en lid 2, van de Wft, heeft de externe accountant de verplichting om de AFM zo spoedig mogelijk elke omstandigheid te melden waarvan de externe accountant bij de uitvoering van zijn controle kennis heeft gekregen en die:

- in strijd is met de ingevolge deel 4 van de Wft opgelegde verplichtingen;
- leidt tot weigering van het afgeven van een verklaring of tot het maken van voorbehouden⁵.

Meer informatie over de meldingsprocedure is te vinden op de websites van DNB en AFM.

- 4.1.1.3 Het is van belang dat de externe accountant in die omstandigheden waarin daartoe aanleiding bestaat, daadwerkelijk tot melding aan de toezichthouders overgaat. Hierbij wordt een proactieve rol van de externe accountant verwacht, ook in die situaties waarin de (beheerder) van een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming al contact heeft opgenomen met de toezichthouders. De externe accountant is ervoor verantwoordelijk dat hij zelf zo spoedig mogelijk bepaalde omstandigheden zoals beschreven in paragraaf 4.1.1.2, waarvan hij kennis heeft gekregen, aan de toezichthouders meldt.
- 4.1.1.4 Bij de aandachtspunten over deel 3 en 4 van de Wft hierboven bij 4.1.1.2 kan gedacht worden aan de bepalingen betreffende:
- eisen aan minimumvermogen;
 - geschiktheid, betrouwbaarheid en integriteit van de beleidsbepalers;
 - structurering en inrichting bedrijfsvoering;
 - solvabiliteit en financiële positie;
 - zorgvuldige dienstverlening en informatieplicht.

⁴ Deze meldplicht wordt hier voor de volledigheid genoemd. De EU-verordening heeft rechtstreekse werking, maar is voor alle oob's en niet specifiek voor beleggingsondernemingen en (beheerders van) beleggingsinstellingen.

⁵ Hiermee wordt niet bedoeld de opname van een onverplichte of verplichte paragraaf ter benadrukking van aanleggenheden in een goedkeurende controleverklaring.

Zie hiervoor de themalijsten in de bijlagen.

- 4.1.1.5 De controles van de jaarrekeningen zijn gericht op de getrouwheid daarvan. De controles van de staten zijn gericht op opstelling in overeenstemming met de bepalingen van en ingevolge de Wft. Bij zijn controlewerkzaamheden besteedt de externe accountant niet noodzakelijkerwijs aandacht aan naleving door de (beheerder) van een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming van alle ingevolge de toezichtwetgeving opgelegde verplichtingen. De externe accountant hoeft op grond van de meldingsplicht geen andere werkzaamheden te verrichten dan de reguliere werkzaamheden die op grond van de opdracht tot controle van de jaarrekening of de staten zullen worden uitgevoerd.
- 4.1.1.6 De externe accountant dient zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden af te vragen of hij kennis heeft gekregen van omstandigheden die aan de toezichthouders moeten worden gemeld. De externe accountant zal kennismaken van de correspondentie met de toezichthouder, de rapportages van en aan de toezichthouder en nagaan of er indicaties van mogelijke overtredingen van regelgeving aan de orde zijn. Wanneer de (beheerder van de) onderneming of instelling een melding heeft gedaan aan de toezichthouder dan krijgt de externe accountant een afschrift van de gedane melding. Daarnaast laat de externe accountant het bestuur bevestigen dat het de externe accountant volledig op de hoogte gesteld heeft van omstandigheden die aanleiding geven tot melding, en die tevens van invloed kunnen zijn op de jaarrekening of de staten. Hiervoor wordt verwezen naar Standaard 580, *Schriftelijke bevestigingen*. Dit laat onverlet dat de externe accountant een zelfstandige meldingsplicht heeft (Zie Par. 4.1.1.2).
- 4.1.1.7 De externe accountant maakt, mede in verband met de vereiste zorgvuldigheid, de inhoud van een eventuele voorgenomen melding kenbaar aan het bestuur. Alvorens hij de melding doet, stelt hij het bestuur in de gelegenheid om de toezichthouder te informeren. Dit laat onverlet de wettelijke eis aan de externe accountant om zo spoedig mogelijk zelf tot melding over te gaan. Dit betekent dat de externe accountant normaliter binnen enkele werkdagen nadat hij kennis heeft gekregen van de omstandigheden die aan de toezichthouders moeten worden gemeld, tot melding overgaat. De melding door de externe accountant vindt in alle gevallen (ook) schriftelijk plaats.
- 4.1.1.8 De NBA heeft themalijsten voor beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen opgesteld. Deze themalijsten bevatten de relevante van toepassing zijnde toezichtregelgeving waarmee de externe accountant in de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden voortvloeiend uit Standaard 250 rekening mee houdt ten behoeve van eventuele meldingen aan toezichthouders.
- 4.1.2 *Verstrekken van inlichtingen door externe accountant aan toezichthouders*
- De verplichting van de externe accountant om de AFM bepaalde inlichtingen te verstrekken conform artikel 4:27 lid 4 Wft betreffende een:
- een beleggingsonderneming;
 - (een beheerder van een) beleggingsinstelling;
 - (een beheerder van een) icbe.
- Deze verplichting conform 4:27 lid 4 Wft, heeft betrekking op: (art. 107 Bgfo)
- het accountantsverslag aan de bestuurders en de raad van commissarissen;
 - de management letter/directiebrief; en
 - overige correspondentie tussen de externe accountant en de financiële onderneming, die rechtstreeks betrekking heeft op de verklaring bij de jaarrekening of de staten.
- 4.1.3 *Overleg tussen de (beheerder) van een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming, DNB/AFM en de externe accountant*
- De toezichthouders (DNB en AFM) kunnen vertrouwelijke gegevens of inlichtingen die zijn verkregen bij de vervulling van de toezichttaak, verstrekken aan de externe accountant die is belast met de wettelijke controle van de jaarrekening van een (beheerder) van een beleggingsinstelling of beleggingsonderneming, voor zover de vertrouwelijke gegevens of

inlichtingen betrekking hebben op die financiële onderneming, en noodzakelijk zijn voor de controle conform artikel 1:93 lid 1b Wft.

4.2 Toetsing en beoordeling organisatie-inrichting en risicobeheersing

4.2.1 *Interne controlefunctie*

4.2.1.1 De effectiviteit van de organisatie-inrichting en van de procedures en maatregelen dient bij een beleggingsonderneming, icbe, beheerder van een icbe en bewaarder van een icbe onafhankelijk te worden getoetst door een organisatieonderdeel dat een interne-controlefunctie uitoefent.

4.2.1.2 Dit organisatieonderdeel heeft als taak:

- het vaststellen en uitvoeren van een controleplan om de deugdelijkheid en effectiviteit van de systemen, interne-controleprocedures en regels van de financiële onderneming te onderzoeken en te beoordelen;
- het doen van aanbevelingen op basis van de resultaten van deze werkzaamheden;
- het controleren of aan deze aanbevelingen gevolg wordt gegeven;
- het ten minste jaarlijks rapporteren aan de personen die het dagelijks beleid van de financiële onderneming bepalen en aan het orgaan, indien aanwezig, dat is belast met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de financiële onderneming over aangelegenheden met betrekking tot de interne controle en de genomen maatregelen in geval van gesignaleerde tekortkomingen.

4.2.1.3 De bepalingen van en ingevolge de Wft geven, behoudens hierboven beschreven taak, geen nadere voorschriften voor deze toetsing. Als de interne-controlefunctie wordt vervuld door een interne auditor dan gelden als uitgangspunt voor het functioneren van de interne auditfunctie de nationale en internationale standaarden voor de beroepsuitoefening. Tot deze standaarden kunnen onder meer het International Professional Practices Framework (IPPF) behoren van het Instituut van Internal Auditors (IIA). Het IPPF weerspiegelt de fundamentele principes van het beroep (zoals weergegeven in de *Core Principles for the Professional Practice of Internal Auditing*). Dit houdt in dat de interne auditfunctie:

- blijkt geeft van integriteit;
- blijkt geeft vakbekwaamheid en beroepsmatige zorgvuldigheid;
- objectief is en vrij van ongepaste beïnvloeding (onafhankelijk);
- zich richt op de strategieën, doelstellingen, en risico's van de organisatie;
- juist is gepositioneerd en over de juiste middelen beschikt;
- blijkt geeft van kwaliteit en voortdurende ontwikkeling;
- effectief communiceert;
- op risico's gebaseerde audits uitvoert;
- inzicht heeft, proactief en op de toekomst gericht is; en
- organisatorische verbetering bevordert.

4.2.2 *Externe accountant*

De externe accountant heeft bij de toetsing en beoordeling van de organisatie-inrichting en risicobeheersing geen bijzondere wettelijke taak.

4.3 Controle jaarrekening/staten

4.3.1 Bij de controle van de jaarrekening heeft de externe accountant een verantwoordelijkheid om regelgeving in aanmerking te nemen in overeenstemming met Standaard 250⁶.

De vereisten in die Standaard zijn erop gericht de externe accountant te helpen afwijkingen van materieel belang in de financiële overzichten als gevolg van niet-naleving van regelgeving te identificeren. De externe accountant is evenwel niet verantwoordelijk voor het voorkómen van niet-naleving, en evenmin kan er van hem worden verwacht dat hij deze niet-naleving van alle regelgeving detecteert.

⁶ Dit geldt ook bij de controle van de staten.

In Standaard 250 wordt onderscheid gemaakt in:

- a regelgeving die in het algemeen geacht wordt van directe invloed te zijn op de jaarrekening;
- b overige regelgeving die geen directe invloed heeft op de jaarrekening, maar waarvan het naleven van fundamenteel belang kan zijn voor de operationele aspecten van het bedrijf, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkómen van sancties van materieel belang. Niet-naleving van dergelijke regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten.

Onderdeel van regelgeving die van directe invloed is op de jaarrekening zijn de specifieke verslaggevingsvereisten die van toepassing zijn⁷.

Ten aanzien van overige regelgeving zal de externe accountant ten minste de volgende werkzaamheden verrichten:

- 1 inzicht verkrijgen in de regelgeving die van toepassing is op de organisatie;
- 2 navragen bij, indien van toepassing, het management, de compliance-officer, internal audit en de met governance belaste personen of de entiteit de regelgeving naleeft;
- 3 kennismaken van (indien van toepassing):
 - correspondentie met toezichthouders;
 - compliance-rapportages;
 - incidenten bij klanten;
 - bevindingen bewaarder;
 - negatieve publiciteit.

In Bijlage 1 en 2 van deze handreiking zijn een aantal aandachtspunten opgenomen waarmee de externe accountant bij de controle van de jaarrekening rekening mee houdt.

4.3.2 Een aantal staten van beheerders van beleggingsinstellingen en beheerders van icbe's, wordt eenmaal per jaar gecontroleerd door een externe accountant, conform artikel 3:72 lid 7 Wft. Volgens artikel 133 lid 1 Bpr voldoet een beheerder die eenmaal per jaar een door een externe accountant gewaarmerkte jaarrekening verstrekt, waarbij de externe accountant een verklaring heeft afgegeven, daarmee aan deze verplichting.

4.3.3 Bestuursverslag/verklaring omtrent bedrijfsvoering:

Relevante regelgeving voor (retail) alternatieve beleggingsinstelling (abi) en icbe

Het bestuursverslag van een icbe of een abi die valt onder het retailregime (retail abi) (Zie Bijlage 2) bevat conform artikel 121 lid 1 Bgfo Wft een verklaring van de beheerder dat hij voor de icbe of de retail abi beschikt over een beschrijving van de inrichting van de bedrijfsvoering die voldoet aan het bepaalde ingevolge artikel 3:17, tweede lid, onderdeel c, en 4:14, eerste lid, van de Wft, en dat de bedrijfsvoering van de icbe of de retail abi effectief en overeenkomstig de beschrijving functioneert (hierna de 'Verklaring omtrent bedrijfsvoering')

Een oob beleggingsinstelling of icbe kan door opname van de verklaring omtrent de bedrijfsvoering op grond van artikel 121 lid 1 BGfo Wft tevens voldoen aan de vereiste van artikel 3a onder a van het Besluit inhoud bestuursverslag.

Vereisten voor de externe accountant

In de Nota van Toelichting bij het BGfo van 12 oktober 2006 is vermeld dat het niet de bedoeling is dat de externe accountant de in het jaarverslag opgenomen verklaring omtrent bedrijfsvoering inhoudelijk controleert. De externe accountant zal echter wel de volgens Standaard 720, *De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie* vereiste werkzaamheden ten aanzien van andere informatie dienen uit te voeren.

⁷ De verslaggevingsvereisten zijn in deze handreiking niet verder uitgewerkt.

De externe accountant dient de Verklaring omtrent de bedrijfsvoering ten minste te lezen en daarbij te overwegen of er een inconsistentie is van materieel belang met zijn kennis (verkregen tijdens de controle), daaronder begrepen zijn inzicht in de entiteit en haar omgeving, inclusief de interne beheersing. Indien er sprake is van materiële onjuistheden dient de accountant deze conform Standaard 720 te signaleren en te rapporteren.

Concreet zal de externe accountant vaststellen dat er geen materiële inconsistentie is tussen de Verklaring omtrent de bedrijfsvoering en bijvoorbeeld:

- zijn kennis van de eigen toetsing van in control door de beheerder (SOx / ISAE);
- uitkomsten van onderzoeken van internal audit, notulen, incidenten- en klachtenrapportage, communicatie met toezichthouders, check vergunningsstatus, etc. waarvan de externe accountant in het kader van zijn controle kennis van heeft genomen;
- de uitkomsten van de controlewerkzaamheden ten aanzien van de interne beheersmaatregelen met betrekking tot de financiële verslaglegging (Zie hieronder Par. 4.3.4);
- uitkomsten van onderzoek in het kader van artikel 144 BGfo (icbe vereisten), onderzoek van prospectussen en andere assurance-werkzaamheden die in samenloop met de jaarrekeningcontrole zijn uitgevoerd.

Op grond van artikel 108 BGfo vermeldt de externe accountant in het accountantsverslag of, en zo ja in hoeverre, bij de controlewerkzaamheden de inrichting van de bedrijfsvoering is beoordeeld en wat de belangrijkste bevindingen daarbij zijn geweest.

4.3.4 Administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB)

De externe accountant hoeft geen algeheel oordeel te formuleren over de AO/IB in zijn controleverklaring. In de jaarlijks uit te brengen directiebrief of het accountantsverslag maakt de externe accountant ten minste melding van de bevindingen van materieel belang betreffende de beheersing van ICT-rijco's en andere geconstateerde belangrijke afwijkingen van de desbetreffende bepalingen van en ingevolge de Wft. Gesignaleerde belangrijke tekortkomingen en gebreken ter zake van de toereikendheid van de AO/IB worden door de externe accountant gerapporteerd conform Standaard 265, *Meedelen van tekortkomingen in de interne beheersing aan de met governance belaste personen en het management*. Dit is uiteraard afhankelijk van de gekozen controle-aanpak. Indien wordt gekozen voor een overwegend gegevensgerichte controle-aanpak, zal hij/zij over de AO/IB geen of weinig additionele werkzaamheden uitvoeren.

In de directiebrief of het accountantsverslag wordt een afzonderlijke paragraaf over de toetsing en beoordeling van de AO/IB opgenomen. In deze afzonderlijke paragraaf kan worden ingegaan op de eventuele uitkomsten van de werkzaamheden die additioneel, dus los van de jaarrekeningcontrole, zijn uitgevoerd. Indien geen additionele werkzaamheden zijn verricht of geen bevindingen zijn geconstateerd, dan wordt dit vermeld.

4.4 Overige rapportages

Naast de controlewerkzaamheden in het kader van de jaarrekening en/of staten worden door externe accountants bij beleggingsondernemingen en -instellingen opdrachten uitgevoerd, veelal bij of krachtens de Wft. We verwijzen daarbij naar de voorbeeldrapportages in de Handleiding Regelgeving Accountants (HRA), deel 3. Deze opdrachten betreffen het afgeven van een controleverklaring en/of assurance-rapport bij:

- het prospectus van abi's en icbe's;
- de icbe -bepalingen ex artikel 144 BGfo Wft;
- de gesimuleerde rendementscijfers ex artikel 2:5g Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (NRGfo);
- de vermogensvereisten voor de beleggingsonderneming/beheerder beleggingsinstelling/icbe;
- de intrinsieke waarde/NAV;
- het compliant zijn inzake GIPS (2 rapporten);
- een fusie tussen icbe's (ex art. 4:62f Wft).

Aangezien deze handreiking ziet op de controle van de jaarrekening en/of staten, zijn deze onderwerpen in deze handreiking niet verder uitgewerkt.

5 Opdrachtbevestiging externe accountant

- 5.1 De wettelijke verplichting voor de externe accountant tot meldingen en inlichtingen aan de toezichthouder vloeit, voor zover van toepassing, voort uit de opdracht tot controle van de jaarrekening of de staten. De externe accountant vermeldt dat de werkzaamheden niet zijn gericht op een systematische vaststelling dat aan alle regelgeving wordt voldaan.
- 5.2 De opdracht aan de externe accountant tot controle van de jaarrekening moet, voor zover van toepassing, voorzien in het toetsen van de toereikendheid van de organisatie-inrichting en risicobeheersing.
- 5.3 De opdracht aan de externe accountant moet, voor zover van toepassing, voorzien in controle van de staten. Dit is een separate opdracht die niet rechtstreeks uit de controle van de jaarrekening voortvloeit.
- 5.4 [Bijlage 3](#) bevat voorbeelden van teksten voor deze specifieke opdrachtbevestigingen.

Bijlage 1 Themalijst beleggingsonderneming

1.1 Inleiding

In artikel 1:1 Wft wordt een beleggingsonderneming gedefinieerd als degene die een beleggingsdienst verleent of een beleggingsactiviteit verricht. Volgens artikel 2:96 Wft is hiervoor een vergunning vereist.

1.2 Doel

Deze themalijst is een hulpmiddel bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening (of, incidenteel, op verzoek van DNB, de staten) van een beleggingsonderneming. De themalijst bevat de relevante regelgeving waarmee de externe accountant bij de (planning van de) controle van de jaarrekening of de staten voor DNB rekening mee houdt ten behoeve van eventuele meldingen aan toezichthouders. De externe accountant heeft een signalerende rol indien hij bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening of de staten afwijkingen van de regelgeving constateert. Deze lijst is 'thematisch' opgezet en gaat niet in op uitzonderingen. De externe accountant zal deze lijst waar nodig aanpassen aan de specifieke omstandigheden.

Aandachtspunt	Referentie	Toelichting (Zie Par.)
Vergunning Vergunning vereist voor het verlenen van beleggingsdiensten of het verrichten van beleggingsactiviteiten.	art. 2:96 Wft	1.3.1
Prudentieel toezicht (DNB)		
Structurering en inrichting Soliditeit van de beleggingsonderneming	art. 3:17 lid 2c jo. lid 3, 3:18 lid 1 Wft art. 23, 23a, 23b, 23d t/m 23f, 23h, 23i, 24, 24a, 24b, 25, 26a Bpr	1.3.2
Minimumvermogen Eisen aan minimumomvang en samenstelling van het eigen vermogen	art. 3:53 Wft art. 48, 50 Bpr	1.3.2
Solvabiliteit en financiële positie Eisen aan minimumomvang van het toetsingsvermogen	art. 3:57 Wft art. 59 Bpr art. 92, 95, 96, 97 CRR	1.3.2
Kapitaalbuffer	art. 3:62a, 3:62b Wft art. 105, 105a, 105b, 105d, 105f, 105g, 105h, 105i, 106 Bpr	1.3.2
Liquiditeit	art. 3:63 Wft art. 106b Bpr	1.3.2
Deelnemingen Verklaring van geen bezwaar (vvgb) van DNB of de minister van Financiën nodig	art. 3:95 Wft art. 138 Bpr	1.3.2
Gedragstoezicht (AFM)		
Geschiktheid, betrouwbaarheid en integriteit Samenstelling directie en integere bedrijfsvoering, incidentenregeling	art. 4:9 t/m 4:11 Wft art. 23 t/m 27 BGfo art. 4:83, 4:84 Wft	1.3.3
Structurering en inrichting bedrijfsvoering Eisen aan opzet en werking bedrijfsvoering en verantwoording daarover	art. 4:14, 4:15a Wft art. 23 t/m 27, 29b, 30 t/m 31c, 31e, 31f, 31g, 32 t/m 32c, 35 t/m 35h BGfo	1.3.3
Structurering en inrichting bedrijfsvoering Zeggenschapsstructuur: eisen aan transparantie t.b.v. toezicht	art. 4:13 Wft	1.3.3

Aandachtspunt	Referentie	Toelichting (Zie Par.)
Structurering en inrichting bedrijfsvoering Eisen aan uitbesteding	art. 4:16 Wft en art. 37Bgfo	1.3.3
Structurering en inrichting bedrijfsvoering Interne-controlefunctie: de effectiviteit van de organisatie-inrichting en van de procedures en maatregelen wordt onafhankelijk getoetst door een organisatieonderdeel dat een interne-controlefunctie uitoefent	art. 30 BGfo	1.3.3
Zorgvuldige dienstverlening en informatieplicht Eisen aan de dienstverlening aan cliënten en verschaffen van informatie aan de markt	art. 4:19, 4:20, 4:22 Wft, art. 4:86, 4:87, 4:87a, 4.88, 4:89 Wft, art. 4:90 t/m 4:90e Wft, 4:91a t/m p Wft, hfst. 8 en hfst. 14 BGfo, art. 7:1 t/m 7:20 Nrgfo	1.3.3

1.3 Toelichting

1.3.1 Algemeen

Beleggingsondernemingen moeten op grond van artikel 2:96 Wft een vergunning hebben om hun activiteiten uit te voeren. Deze vergunning wordt verleend door de AFM indien aan de vereisten is voldaan. Er zijn uitzonderingen op de vergunningplicht, onder andere voor beleggingsondernemingen die een vergunning als bank hebben, zoals verleend door DNB (art. 2.97 Wft).

De definitie van een beleggingsonderneming is: 'degene die een beleggingsdienst verleent of een beleggingsactiviteit verricht' (art. 1:1 Wft).

1.3.2 Prudentieel toezicht

Structurering en inrichting

De bedrijfsvoering zou zodanig ingericht moeten zijn dat de soliditeit wordt gewaarborgd. Hierbij dient o.a. gedacht te worden aan:

- het beheersen van financiële risico's;
- het beheersen van andere risico's die de soliditeit kunnen aantasten;
- het zorgen voor de instandhouding van de vereiste financiële waarborgen.

Eigen vermogen en solvabiliteit

De regels met betrekking tot de solvabiliteit van beleggingsondernemingen vinden hun grondslag in de Wft, en zijn uitgewerkt in het Bpr. Deze regels hebben betrekking op het minimumbedrag aan eigen vermogen dat beleggingsondernemingen bij aanvang van hun werkzaamheden, dus bij de vergunningaanvraag, en daarna doorlopend moeten aanhouden. Dit betreft een minimumbedrag aan eigen vermogen, dat afhangt van de aard van de activiteiten van de beleggingsonderneming op basis van de vergunning. Daarnaast dienen beleggingsondernemingen een bepaald toetsingsvermogen aan te houden. Ook gelden er regels ter beperking van de solvabiliteitsrisico's. De beleggingsonderneming dient maximaal eenmaal per kwartaal met staten aan de toezichthouder over haar eigen vermogen en solvabiliteit te rapporteren.

Kapitaalbuffers en liquiditeit

Vereisten inzake kapitaalbuffers zijn van toepassing op beleggingsondernemingen die een beleggingsdienst verlenen als bedoeld in onderdeel e van de definitie van verlenen van een beleggingsdienst in artikel 1:1 van de of het verrichten van een beleggingsactiviteit als bedoeld in onderdeel a van de definitie van verrichten van een beleggingsactiviteit in artikel 1:1. De dan geldende specifieke vereisten zijn opgenomen in artikel 105 van de BPR en verder uitgewerkt in de Richtlijn Kapitaalvereisten (CRD IV).

Vereisten inzake liquiditeit zijn opgenomen in artikel 106 van de BPR en verder uitgewerkt in de Verordening Kapitaalvereisten (CRR).

Deelnemingen

Een verklaring van geen bezwaar van de Nederlandsche Bank is nodig om een deelneming in een beleggingsonderneming te verwerven of zodanig te vergroten dat een grens van 20%, 33%, 50% of 100% wordt bereikt of overschreden.

1.3.3 Gedragstoezicht

Geschiktheid, betrouwbaarheid en integriteit

Ten minste twee natuurlijke personen bepalen het dagelijkse beleid van een beleggingsonderneming (art. 4:83 Wft). Deze personen dienen geschikt te zijn, in verband met de uitoefening van het bedrijf van de beleggingsonderneming (art. 4:9 Wft).

Een beleggingsonderneming voert een adequaat beleid, dat een integere uitoefening van zijn bedrijf waarborgt. Hieronder wordt onder andere verstaan dat belangenverstremgeling wordt tegengegaan en dat wordt tegengegaan dat de beleggingsonderneming of haar werknemers strafbare feiten of andere wetsovertredingen begaan die het vertrouwen kunnen schaden (art. 4:11 Wft).

De beleggingsonderneming dient aan de hand van een analyse van de relevante integriteitrisico's het beleid zelf in te vullen, maar is wel gebonden aan de kaders van artikel 23 t/m 27 Bgfo. Deze kaders hebben onder meer betrekking op:

- de behandeling en administratieve vastlegging van incidenten, zoals handel met voorkennis, fraude, witwassen (de beleggingsonderneming moet de AFM onverwijld informeren over incidenten);
- het beoordelen van de betrouwbaarheid van personeelsleden die een integriteitgevoelige functie bekleden (zelftoetsing);
- de acceptatie van cliënten (customer due diligence).

Verder dient de beleggingsonderneming op verzoek van de AFM de administratie te onderzoeken op de aanwezigheid van personen die in verband met terroristische activiteiten de integriteit van de financiële sector kunnen schaden (o.a. watchlist).

Structurering en inrichting

De bedrijfsvoering van de beleggingsonderneming moet aan een aantal eisen voldoen (art. 4:14 Wft en art. 30 Bgfo). De beheerste bedrijfsvoering omvat, naast de hierboven opgenomen beheersing van integriteitrisico's, in ieder geval:

- duidelijke besluitvormingsprocedures;
- een duidelijke, evenwichtige en adequate organisatiestructuur;
- een duidelijke, evenwichtige en adequate verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- een adequate vastlegging van rechten en verplichtingen;
- een adequaat systeem van het beoordelen en valideren van intern ontwikkelde modellen;
- een adequaat systeem van informatievoorziening en communicatie, en eenduidige rapportagelijnen;
- adequate interne controleprocedures om te waarborgen dat beslissingen en procedures op alle niveaus in acht worden genomen;
- vastlegging van incidenten;
- een adequaat systeem van cliëntacceptatie en de vastlegging daarvan.

Bij de controle van de AO/IB kan de externe accountant o.a. de volgende werkzaamheden overwegen:

- kennisnemen van verantwoordingen, interne documenten en notulen;
- gesprekken voeren met relevante afdelingen/ functionarissen;
- kennisnemen van rapportages van toezichthouders;
- aandacht voor financiële en ICT-risico's (o.a. functiescheiding, integriteit; voortdurende beschikbaarheid en beveiliging, modelvalidatie);
- beoordelen van het systeem van risicobeheer;
- adequate interne controleprocedures om te waarborgen dat beslissingen en procedures op alle niveaus in acht worden genomen.

Zorgvuldige dienstverlening en informatieplicht

Hieronder vallen eisen betreffende:

- de informatieplicht aan cliënten;
- adequate maatregelen ter bescherming van de rechten van cliënten;
- een adequaat beleid ter voorkoming van belangenconflicten;
- beleid en procedures, alsmede de evaluatie daarvan, die best execution, directe orderuitvoering en het best mogelijke resultaat voor cliënten mogelijk maken, alsmede eisen aan de documentatie en vastlegging van relevante gegevens;
- het exploiteren van een multilaterale handelsfaciliteit.

De door de onderneming preventief te toetsen gedragselementen die hun weerslag krijgen in de bedrijfsvoering, zijn:

- het waarborgen van de informatieverstrekking aan cliënten: cliënten dienen te worden beschermd tegen onjuiste of onvolledige informatieverstrekking. Informatie dient correct, duidelijk en niet misleidend te zijn. Dit houdt tevens in dat het commerciële oogmerk van de verstrekte informatie herkenbaar is;
- het vastleggen van de relatie met cliënten: met iedere cliënt dient een schriftelijke cliëntovereenkomst gesloten te worden. Afhankelijk van het type dienstverlening worden cliëntenprofielen opgesteld. Voorts wordt voor iedere (niet-professionele) belegger/cliënt een dossier aangelegd, met daarin ten minste een overeenkomst waarin alle te verlenen diensten zijn vastgelegd;
- zorgvuldige behandeling van cliënten: dit heeft onder meer als doel om cliënten te beschermen tegen agressieve verkoopmethoden, zoals 'cold calling' en 'churning';
- het tegengaan van belangenconflicten tussen de financiële onderneming en haar cliënten, en tussen haar cliënten onderling (Chinese walls);
- het waarborgen van de rechten van cliënten;
- bij het exploiteren van een multilaterale handelsfaciliteit dienen adequate procedures en regels van kracht te zijn, die billijke en ordelijke handel mogelijk maken. Voorts wordt informatie openbaar gemaakt, teneinde markttransparantie te waarborgen.

Bijlage 2 Themalijst (beheerder van een) (alternatieve) beleggingsinstelling en (beheerder van een) icbe

2.1 Inleiding

(Alternatieve) Beleggingsinstellingen op grond van de Alternative Investments Fund Managers Directive (AIFMD) worden in de Wft aangeduid als beleggingsinstellingen, en beleggingsinstellingen op grond van de icbe-richtlijn worden aangeduid als icbe's. Beleggingsinstellingen en icbe's kunnen de vorm hebben van beleggingsmaatschappijen of beleggingsfondsen.

Een beheerder, zijnde een rechtspersoon die het beheer voert over één of meerdere beleggingsinstellingen, dient over een vergunning te beschikken. Alle beheerders met een zetel in Nederland vallen daarmee onder het toezicht van DNB en de AFM. Beheerders vallen onder de reikwijdte van de AIFMD en/of onder de reikwijdte van de icbe-richtlijn. Beide richtlijnen zijn in de Wft geïmplementeerd. Dit betekent dat er de volgende categorieën beheerders zijn:

- beheerders die onder de AIFMD vallen;
- beheerders die onder de icbe-richtlijn (Undertaking for Collective Investments in Transferable Securities (UCITS) Directive) vallen;
- beheerders die onder zowel de AIFMD als onder de icbe-richtlijn vallen.

(Alternatieve) Beleggingsinstellingen

Afhankelijk van de totale omvang van de activa die de beheerder beheert en het type belegger waaraan wordt aangeboden, valt een beheerder van een (alternatieve) beleggingsinstelling onder een van de volgende drie regimes:

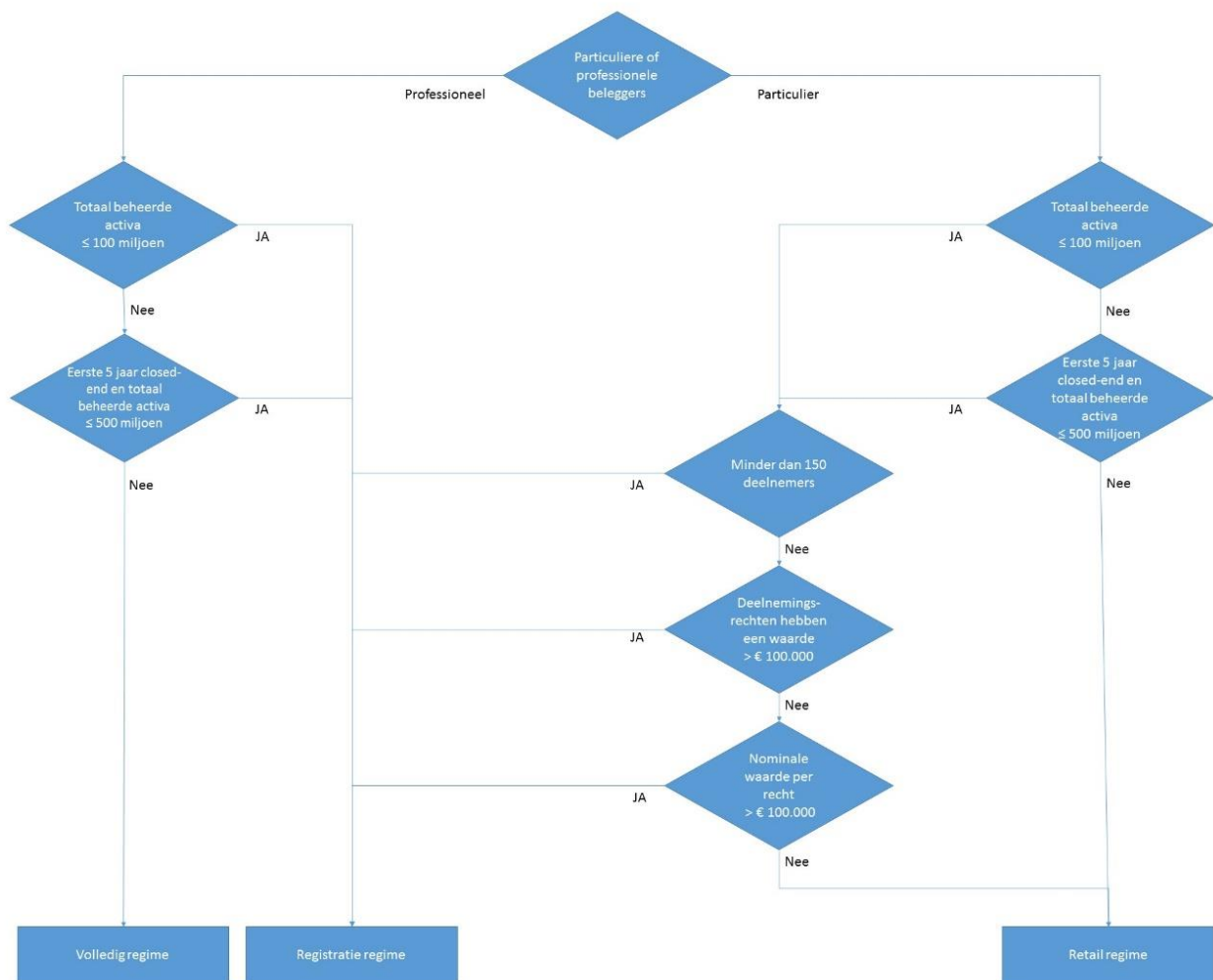
1 Het registratieregime:

- als een beheerder uitsluitend deelnemingsrechten aanbiedt aan professionele beleggers, **en** (een of meerdere) beleggingsinstellingen beheert waarvan het totaal aan beheerde activa:
 - kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen, ingeval van een beheerder die fondsen beheert die de eerste vijf jaar closed-end zijn en geen gebruikmaken van leverage; of
 - kleiner of gelijk is aan € 100 miljoen;
- als een beheerder uitsluitend deelnemingsrechten aanbiedt aan niet-professionele beleggers, **en**, (een of meerdere) beleggingsinstellingen beheert waarvan het totaal aan beheerde activa:
 - kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen, ingeval van een beheerder die fondsen beheert die de eerste vijf jaar closed-end zijn en geen gebruikmaken van leverage; of
 - kleiner of gelijk is aan € 100 miljoen;**en** voldaan wordt aan één van de onderstaande voorwaarden:
 - aangeboden aan minder dan 150 personen;
 - slechts kunnen worden verworven tegen een tegenwaarde van ten minste € 100.000 per deelnemer; of
 - een nominale waarde per recht hebben van ten minste € 100.000

Onder het registratieregime is vergunning niet nodig en is een registratie voldoende.

- #### 2 Het volledige regime: als een beheerder uitsluitend deelnemingsrechten aanbiedt aan professionele beleggers en (een of meerdere) beleggingsinstellingen beheert waarvan het totaal aan beheerde activa:
- groter is dan € 500 miljoen, ingeval van een beheerder die fondsen beheert die de eerste vijf jaar closed-end zijn en geen gebruikmaken van leverage; of
 - groter is dan € 100 miljoen.
- #### 3 Het retailregime, zijnde het 'top-up retail' regime: als een beheerder (ook) deelnemingsrechten aanbiedt aan niet-professionele (retail)beleggers, en niet voldoet aan het registratieregime, moet de beheerder in beginsel aan alle regels van het volledige vergunningsregime voldoen. Daarnaast gelden er nog aanvullende regels die specifiek zijn gesteld ten behoeve van de retailbelegger (de zgn. top-up retailregels).

Om te bepalen in welke regime de beheerder valt, kan het volgende stroomschema worden gebruikt:

In een beperkt aantal gevallen kan een beheerder gebruikmaken van een uitzondering of vrijstelling. Ook gelden nog overgangsregels (grandfathering).

Instelling voor collectieve belegging in effecten (icbe)

Voor een (beheerder van een) icbe geldt het retail regime.

Bewaarder

De beheerder van een beleggingsinstelling en/of icbe dient ervoor te zorgen dat de activa van deze instelling ten behoeve van de deelnemers worden bewaard door een van de beheerder onafhankelijke bewaarder, en dat de bewaarder slechts met medewerking van de beheerder over de vermogensbestanddelen van de beleggingsinstelling en/of icbe kan beschikken (art. 4:37j resp. 4:44 Wft). De beheerder van de beleggingsinstelling/icbe gaat daartoe met de bewaarder een schriftelijke overeenkomst inzake beheer en bewaring aan.

2.2 Aandachtspunten

Deze themalijst is een hulpmiddel bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening van een (beheerder van een) beleggingsinstelling of een (beheerder van een) icbe. De themalijst bevat de relevante regelgeving waarmee de externe accountant bij de controle van de jaarrekening rekening mee houdt ten behoeve van eventuele meldingen aan toezichthouders. De externe accountant heeft een signalerende rol indien hij bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening afwijkingen van de regelgeving constateert. Deze lijst is ‘thematisch’ opgezet en gaat niet in op uitzonderingen. De externe accountant zal deze lijst waar nodig aanpassen aan de specifieke omstandigheden.

Aandachtspunt	Referentie <i>Abi</i>	Referentie <i>icbe</i>	Toelichting (Zie Par.)
Algemeen Vergunningsvereiste voor aanbieden deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen.	art. 2:65 Wft	art. 2:69b Wft	2.3.1
Prudentieel toezicht (DNB)			
Structurerings- en inrichting Soliditeit van de (beheerder van de) beleggingsinstelling.	art. 3:17, 3:18, 3:18b Wft, art. 26.1 Bpr	art. 3:17, 3:18, 3:18b Wft art. 23, 23j, 24, 24b, 26 Bpr	2.3.2
Minimum eigen vermogen Eisen aan de minimumomvang en samenstelling van het eigen vermogen van de beheerder.	art. 3:53 Wft art. 48, 50, 63b Bpr art 97 CRR	art. 3:53 Wft art. 48, 50 Bpr art. 97 CRR	2.3.2
Solvabiliteit en financiële positie Eisen aan minimumomvang van het toetsingsvermogen.	art. art. 3:57 Wft, art. 59, 63, 63b Bpr	art. art. 3:57 Wft, art. 59, 63, 73 Bpr	2.3.2
Liquiditeit (op het niveau van de icbe)		art. 3:63 Wft, art. 106, 109 en 112 Bpr	2.3.2
Gedragstoezicht (AFM)			
Geschiktheid, betrouwbaarheid en integriteit Eisen aan beleidsbepalers en integere bedrijfsvoering, incidentenregeling.	art. 4:9 t/m 4:10, 4:11 lid 4, 4:37c lid 2, 4:37p Wft, art. 17, 19 en 20, 21-22, 115q BGfo.	art. 4:9 t/m 4:11, 4:39, 4:40 Wft, art. 12 t/m 22 BGfo	2.3.3
Structurerings- en inrichting bedrijfsvoering Eisen aan opzet en werking bedrijfsvoering en verantwoording daarover, incidentenregeling. Overeenkomst met bewaarder (indien vereist).	art. 4:14, 4:37c, 4:37e, 4:37j, 4:37k, 4:37p, art. 29a, 33a, 37, 115s BGfo, 4:62l, 4:62m, 4:62n Wft	art. 4:14, 4:42, Wft, 4:52a Wft, art. 30, 31, 31c, 31d, 31h, 34, 37, 38, 38a BGfo, 4:62l, 4:62m, 4:62n Wft	2.3.3
Structurerings- en inrichting bedrijfsvoering Zeggenschapsstructuur: Eisen aan transparantie t.b.v. toezicht.	art. 4:13 Wft	art. 4:13 Wft	2.3.3
Informatieverstrekking en zorgvuldige dienstverlening Eisen aan informatieverstrekking en zorgvuldige dienstverlening.	art. 4:18c t/m 4:18e, 4:22, 4:37l, 4:37m, art. 55, 115r, 115v, 115w, 115y, 115aa, 115bb BGfo	art. 4:22, 4:46 t/m 4:52a Wft, art. 50, 55, 66a, 83, 88, 89, 119, 120, 121 BGfo	2.3.3
Deelnemingen			
Vvgb van DNB of de minister van Financiën nodig		art. 3:95 Wft art. 138 Bpr	2.3.2
Interne controlefunctie (alleen beheerder icbe). De effectiviteit van de organisatie-inrichting en van de procedures en maatregelen wordt onafhankelijk getoetst door een organisatieonderdeel dat een interne controlefunctie uitoefent.	art. 30 Bgfo		-

2.3 Toelichting

2.3.1 Algemeen

Het is verboden om in Nederland een recht van deelneming in een beleggingsinstelling aan te bieden zonder dat de beheerder van de beleggingsinstelling een door de AFM verleende vergunning voor het beheren van beleggingsinstellingen heeft (art. 2:65 Wft). Een beleggingsinstelling kan de juridische vorm hebben van zowel een beleggingsmaatschappij als van een beleggingsfonds.

Voor icbe's is dit geregeld in artikel 2:69b Wft.

De bepalingen ingevolge de Wft ten aanzien van een beleggingsinstelling/icbe die een beleggingsfonds of een beleggingsmaatschappij met aparte beheerder is, zijn gericht tot haar beheerder. De beheerder is derhalve als vergunning houdende instelling gehouden om te bewaken dat de verplichtingen die voor de beleggingsinstelling/icbe gelden worden nageleefd.

Afhankelijk van het type beleggingsinstelling/icbe, rust de vergunningsplicht (verleend door de AFM) en de plicht om te voldoen aan de vereisten van de Wft die voor beleggingsinstellingen/icbe's gelden, op de beheerder of op de beleggingsinstelling/icbe zelf. Hieronder volgt een overzicht.

Ingevolge artikel 4:62m lid 1 Wft treft een beheerder van een beleggingsinstelling of icbe maatregelen opdat de activa van een door hem als beheerder beleggingsinstelling of icbe, worden bewaard door een onafhankelijke bewaarder.

Ingevolge artikel 4:62n Wft stelt een beheerder van een beleggingsinstelling of een beheerder van een icbe als bewaarder aan:

- a een rechtspersoon met een vergunning op grond van artikel 2:3g;
- b een bank met zetel in een lidstaat en met een vergunning als bedoeld in artikel 8 van de richtlijn kapitaalvereisten;
- c een beleggingsonderneming met zetel in een lidstaat en met een vergunning als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn markten voor financiële instrumenten en die voldoet aan artikel 2:3g, tweede lid, onderdeel b; of
- d een bij ministeriële regeling van artikel 2:3g, eerste lid, vrijgestelde bewaarder.

2.3.2 Prudentieel toezicht

Structurering en inrichting

De bedrijfsvoering zou zodanig ingericht moeten zijn dat de soliditeit wordt gewaarborgd. Hierbij dient o.a. gedacht te worden aan:

- het beheersen van financiële risico's;
- het beheersen van andere risico's die de soliditeit kunnen aantasten;
- het zorgen voor de instandhouding van de vereiste financiële waarborgen.

Een open-end beleggingsinstelling zou met het oog op de bewaking van de liquiditeitsrisico's onder meer over de volgende procedures dienen te beschikken:

- autorisatieprocedures;
- limietstellingen;
- limietbewaking;
- procedures ingeval van noodsituaties liquiditeiten;
- stresstest;
- jaarlijkse toets om na te gaan of liquiditeitsprofiel, risicoprofiel en prospectus in lijn zijn met elkaar.

Minimum eigen vermogen

Voor beheerders geldt een minimumbedrag aan eigen vermogen van € 125.000, en voor een beleggingsmaatschappij of icbe zonder aparte beheerder (zelfbeheerder) geldt een minimumbedrag aan eigen vermogen van EUR 300.000 (art. 3:53 Wft, art. 48 Bpr). Daarnaast bestaan ook vereisten aan de samenstelling van het eigen vermogen (art. 50 Bpr) en dient de beheerder te beschikken over procedures en maatregelen die waarborgen dat de omvang en samenstelling van en mutaties in de aan te houden financiële waarborgen getrouw en volledig kunnen worden vastgesteld (art. 26 Bpr).

De minimumomvang van het toetsingsvermogen van een beheerder van een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 3:57, eerste lid Wft, of van een beheerder van een icbe als bedoeld in artikel 3:57, eerste lid Wft bedraagt € 125.000 vermeerderd met twee honderdste procent van het bedrag waarmee de waarde van het beheerde vermogen het bedrag van € 250 miljoen te boven gaat. De minimumomvang van het toetsingsvermogen bedraagt niet meer dan € 10 miljoen. Tot het beheerde vermogen wordt gerekend het vermogen van de beleggingsinstellingen of van de icbe's waarover de beheerder het beheer voert, met inbegrip van de delen van het vermogen waarvan hij het beheer heeft uitbesteed, uitgezonderd de delen van het vermogen waarvan het beheer door derden aan hem is uitbesteed. De minimumomvang van het toetsingsvermogen van een beheerder van een beleggingsinstelling of een beheerder van een icbe als bedoeld in het eerste lid bedraagt ten minste

25 procent van de vaste kosten in het afgelopen boekjaar (art.63 Bpr Wft). In aanvulling op het op grond van de artikelen 48, eerste lid, onderdelen c en e Bpr, vereiste minimumbedrag aan eigen vermogen en het op grond van artikel 63 Bpr vereiste toetsingsvermogen, beschikt een beleggingsmaatschappij die geen aparte beheerder heeft, of een beheerder van een beleggingsinstelling, over een bijkomend toetsingsvermogen of een beroepsaansprakelijkheidsverzekering, ter dekking van mogelijke beroepsaansprakelijkheidsrisico's in overeenstemming met artikel 9, zevende en negende lid, van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen (art. 63b Bpr). De minimum omvang van het toetsingsvermogen moet worden belegd in liquide middelen of in activa die op korte termijn direct in contant geld kunnen worden omgezet en mogen geen speculatieve posities bevatten (art. 9 lid 8 van deze richtlijn).

Voor bewaarders geldt een minimumbedrag aan eigen vermogen van € 730.000. Daarnaast bestaan ook vereisten aan de samenstelling van het eigen vermogen (art. 51 Bpr), en dient de bewaarder te beschikken over procedures en maatregelen die waarborgen dat de omvang en samenstelling van en mutaties in de aan te houden financiële waarborgen getrouw en volledig kunnen worden vastgesteld (art. 26 Bpr).

De kapitaalvereisten kunnen als volgt worden samengevat in tabelvorm:

Financiële onderneming	Eigen vermogen (artikelen 48 en 63 BPR)	Solvabiliteit/minimumomvang van het toetsingsvermogen	Bestanddelen van het eigen vermogen (artikelen 50 en 51 BPR)
Abi-beheerder	€ 125.000	€ 125.000 + 0,02% van het meerdere van het beheerde vermogen bóven € 250 mln., tot een maximum van € 10 mln. (artikel 63 BPR). Vaste kosten (artikel 63, 3 ^e lid Bpr).	Artikel 26, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van de verordening kapitaalvereisten (CRR).
Icbe-beheerder	€ 125.000	€ 125.000 + 0,02% van het meerdere van het beheerde vermogen bóven € 250 mln., tot een maximum van € 10 mln. (artikel 63 BPR). Vaste kosten (artikel 63, 3 ^e lid Bpr).	De bestanddelen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van de verordening kapitaalvereisten (CRR).
Een abi beleggingsmaatschappij of een maatschappij voor collectieve belegging in effecten die geen aparte beheerder hebben	€ 300.000	-	De bestanddelen als bedoeld in artikel 26, eerste lid, onderdelen a tot en met e, van de verordening kapitaalvereisten (CRR).
Abi-bewaarder of bewaarder van een icbe	€ 112.500	Voor een abi-bewaarder kunnen aanvullende eisen gelden, in overeenstemming met artikel 21, derde lid, van de AIFM-richtlijn.	Het kernkapitaal als bedoeld in de artikelen 26, eerste lid, onderdelen a tot en met e, 51 en 62, van de verordening kapitaalvereisten (CRR).

Liquiditeitsvereiste

Een icbe waarvan de rechten van deelneming op verzoek van de deelnemers ten laste van de activa direct of indirect worden ingekocht of terugbetaald, heeft een liquiditeitsvereiste van tien procent van het beheerde vermogen (art. 109 Bpr).

Deelnemingen

Een verklaring van geen bezwaar van de Nederlandsche Bank is nodig om een deelneming in een beheerder van een icbe te verwerven of zodanig te vergroten dat een grens van 20%, 33%, 50% of 100% wordt bereikt of overschreden.

2.3.3 Gedragstoezicht

Geschiktheid, betrouwbaarheid en integriteit

Ten minste twee natuurlijke personen bepalen het dagelijkse beleid van een beheerder, een beleggingsmaatschappij en een bewaarder (art. 4:37c (beleggingsinstelling) en 4:39 (icbe) Wft). Deze personen dienen deskundig te zijn in verband met de uitoefening van het bedrijf (art. 4:9 Wft).

Een beheerder, een beleggingsinstelling, een icbe en een bewaarder voeren een adequaat beleid, dat een integere uitoefening van het bedrijf waarborgt. Hieronder wordt onder andere verstaan dat belangenverstengeling wordt tegengegaan en dat wordt tegengegaan dat de beheerder, de beleggingsinstelling of haar werknemers strafbare feiten of andere wetsovertredingen begaan die het vertrouwen kunnen schaden (art. 4:11 Wft).

De beheerder, de beleggingsinstelling, icbe en de bewaarder dienen aan de hand van een analyse van de integriteitrisico's het beleid zelf in te vullen, maar zijn wel gebonden aan de kaders van de Bgfo.

Voor beleggingsinstellingen betreft dit artikel 21-22 Bgfo, die betrekking hebben op de acceptatie van deelnemers (customer due diligence).

Voor icbe's betreft dit artikel 17 t/m 20 Bgfo, die onder meer betrekking hebben op:

- de behandeling en administratieve vastlegging van incidenten. De beheerder en de beleggingsinstelling moeten de AFM onverwijld informeren over incidenten;
- beoordeling van de betrouwbaarheid van personeelsleden in een integriteitgevoelige functie (zelftoetsing).

Verder dienen de beheerder en de beleggingsinstelling op verzoek van de AFM de administratie te onderzoeken op de aanwezigheid van personen die in verband met terroristische activiteiten de integriteit van de financiële sector kunnen schaden (o.a. watchlist).

Structurering en inrichting

De beheerder, de beleggingsinstelling, icbe en de bewaarder richten de bedrijfsvoering zodanig in dat deze een beheerste en integere uitoefening van zijn bedrijf waarborgt (art. 4:14 Wft). De beheerder en de beleggingsinstelling/icbe dienen de bedrijfsvoering te beschrijven, en daarnaast bepaalt artikel 115y lid 5 Bgfo (beleggingsinstelling voor niet-professionele beleggers) en artikel 121 (icbe) Bgfo dat het bestuursverslag van een beleggingsinstelling een verklaring van de beheerder moet bevatten, dat deze voor de beleggingsinstelling beschikt over een beschrijving van de inrichting van de bedrijfsvoering die voldoet aan het bepaalde ingevolge artikel 4:14 lid 1 Wft, en dat de bedrijfsvoering van de beleggingsinstelling effectief en overeenkomstig de beschrijving functioneert. De vereisten aan de bedrijfsvoering bestrijken een relatief breed terrein (art. 29a, 30 en 34 Bgfo). Ook in het geval dat activiteiten door de beheerder zijn uitbesteed aan derden bestaan er verschillende vereisten waar rekening mee moet worden gehouden (art. 37 en 38 Bgfo).

Abi-beheerders zorgen voor een functionele en hiërarchische scheiding tussen de taken in verband met risicobeheer en die van de uitvoerende afdelingen, met inbegrip van de taken in verband met het portefeuillebeheer. De abi-beheerder moet te allen tijde moet kunnen aantonen dat hij specifieke voorzorgsmaatregelen in verband met belangenconflicten hanteert die de onafhankelijke werking van de risicobeheeractiviteiten waarborgen, en dat de procedures voor risicobeheer voldoen aan de vereisten in dit artikel en gekenmerkt worden door een constante doeltreffendheid (art. 33a BGfo)

De beleggingsinstelling gaat met de bewaarder (indien van toepassing) een schriftelijke overeenkomst inzake beheer en bewaring aan. Aan de inhoud van deze overeenkomst zijn ook vereisten gesteld (art. 4:62m en 4:62n Wft). Aan de verantwoordelijkheid van de beheerder t.a.v. de externe bewaarder zijn vereisten gesteld in artikel 4:62l, 4:62m en 4:62n Wft.

Informatieverstrekking en zorgvuldige dienstverlening

De beheerder en de beleggingsmaatschappij dienen te handelen in het belang van de belegger. Er is een groot aantal vereisten voor informatieverstrekking en zorgvuldige dienstverlening.

Een beheerder van een icbe en een beleggingsinstelling die aan niet-professionele beleggers (retail-beleggers) aanbiedt, dient te beschikken over een website waarop bepaalde informatie wordt vermeld (art. 4:46 Wft – alleen voor icbe's en 115V Bgfo Wft voor beleggingsinstellingen die aan retail-beleggers aanbieden). Deze informatie betreft onder andere het prospectus, het registratiedocument, en de vermelding van de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling, telkens wanneer de deelnemingsrechten worden aangeboden, verkocht of ingekocht. Ook voorwaardenwijzigingen dienen op de website te worden vermeld. Voor icbe's moeten ook de jaarrekeningen over de laatste drie jaar worden vermeld (art. 120 Bgfo), evenals de gegevens genoemd in artikel 50 Bgfo.

Rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe die niet verhandelbaar zijn of die op verzoek van de deelnemers direct of indirect ten laste van de activa kunnen worden ingekocht of terugbetaald, gelden onder de Wft als een complex product. Op grond hiervan zijn vereisten gesteld aan reclame-uitingen (art. 4:22 Wft en par. 8.1 Bgfo) en (voor icbe's) aan het beschikbaar maken van zogenaamde 'essentiële beleggersinformatie' (art. 4:62 lid 2 Wft).

Bij de controle van de AO/IB kan de externe accountant onder meer overwegen kennis te nemen van de bevindingen van de compliance-afdeling, de risicobeheerafdeling en de interne auditor, en deze te bespreken.

Aanvullende eisen voor feeder-icbe's

Indien een master-icbe en een feeder-icbe verschillende externe accountants hebben, sluiten deze overeenkomstig artikel 4:57c Wft een overeenkomst tot uitwisseling van informatie. De externe accountant van een feeder-icbe betreft in zijn accountantsverslag het accountantsverslag van de master-icbe.

Bijlage 3 Voorbeelden van teksten

Deze bijlage bevat voorbeelden van teksten voor opdrachtbevestigingen, bevestigingen bij de jaarrekening of staten en directiebrieven of accountantsverslagen.

3.1 Aanvullende paragrafen opdrachtbevestiging

3.1.1 Meldingen en inlichtingen aan toezichthouders

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
- beleggingsinstelling;
- icbe;
- beheerder van een beleggingsinstelling;
- beheerder van een icbe.

Wij hebben als externe accountant die de jaarrekening en de staten ten behoeve van De Nederlandsche Bank⁸ controleert van [klant], overeenkomstig art. 3:88, lid 1 en lid 2⁹, van de Wet op het financieel toezicht, de verplichting om De Nederlandsche Bank zo spoedig mogelijk kennis te geven van elke omstandigheid waarvan wij bij de uitvoering van ons onderzoek kennis hebben gekregen en die:

- in strijd is met de ingevolge deel 3 van de wet opgelegde verplichtingen; of
- het voortbestaan van [klant] bedreigt.¹⁰

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
- beleggingsinstelling;
- icbe;
- beheerder van een beleggingsinstelling;
- beheerder van een icbe.

Wij hebben als externe accountant die de jaarrekening controleert van [klant], overeenkomstig art. 4:27, lid 1 en lid 2¹¹, van de Wet op het financieel toezicht, de verplichting om Autoriteit Financiële Markten zo spoedig mogelijk elke omstandigheid te melden waarvan wij bij de uitvoering van ons onderzoek kennis hebben gekregen en die:¹²

- in strijd is met de ingevolge deel 4 van de wet opgelegde verplichtingen;¹³
- leidt tot weigering van het afgeven van een verklaring of tot het maken van voorbehouden.

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
- beleggingsinstelling;
- icbe;
- beheerder van een beleggingsinstelling;
- beheerder van een icbe.

Wij hebben als externe accountant die de jaarrekening controleert van [klant], overeenkomstig artikel 4:27, lid 4, van de Wet op het financieel toezicht, de verplichting bepaalde inlichtingen te verstrekken aan de Autoriteit Financiële Markten ten behoeve van het toezicht. Overeenkomstig artikel 107, lid 1,

⁸ De passage “de jaarrekening en”, is niet van toepassing bij bijkantoren. De passage “en de staten ten behoeve van De Nederlandsche Bank” alleen opnemen indien van toepassing.

⁹ De passage “en lid 2” alleen opnemen indien van toepassing (betreft het derde opsommingsteken).

¹⁰ “;” vervangen door “.” indien het derde opsommingsteken niet van toepassing is.

¹¹ De passage “en lid 2” alleen opnemen indien van toepassing (betreft het tweede opsommingsteken).

¹² “.” en opsommingsteken wegnemen indien het tweede opsommingsteken niet van toepassing is.

¹³ “;” vervangen door “.” indien het tweede opsommingsteken niet van toepassing is.

van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft betreffen deze inlichtingen:

- het accountantsverslag aan de bestuurders en de raad van commissarissen;
 - de directiebrieven¹⁴;
 - correspondentie tussen de externe accountant en [klant] die rechtstreeks betrekking heeft op de verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening van [klant].
-

Deze tekst wordt opgenomen voor alle ondernemingen waarop de meldingsplichten van toepassing zijn.

De controle van de jaarrekening en de staten ten behoeve van De Nederlandsche Bank¹⁵ wordt uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder begrepen de regelgeving die geldt voor [klant]. De externe accountant behoeft op grond van de meldingsplichten geen andere werkzaamheden te verrichten dan de werkzaamheden die op grond van de opdracht tot controle van de jaarrekening en de staten zullen worden uitgevoerd. Dit impliceert dat onze werkzaamheden niet zijn gericht op een systematische vaststelling dat aan alle regelgeving wordt voldaan. De controle van de jaarrekening is gericht op de getrouwheid daarvan. De controle van de staten is gericht op opstelling in overeenstemming met de bepalingen van en ingevolge de Wft. Om die reden bestaat geen zekerheid dat de toezichthouder alle voor hem belangrijke omstandigheden (tijdig) krijgt gemeld.

Mede ter verkrijging van een deugdelijke grondslag, maken wij de inhoud van een eventueel voorgenomen melding tevoren aan [klant] kenbaar. Alvorens wij tot melding aan De Nederlandsche Bank of Autoriteit Financiële Markten overgaan, zullen wij [klant] in de gelegenheid stellen om de melding zelf onverwijld te verrichten. Dit laat onverlet dat moet worden voldaan aan de wettelijke eis om zo spoedig mogelijk tot melding van de bovengenoemde omstandigheden over te gaan.

Ingevolge de bepalingen in de Wet op het financieel toezicht is de externe accountant die op grond van de wettelijke meldingsplicht tot een melding of tot het verstrekken van inlichtingen aan De Nederlandsche Bank of Autoriteit Financiële Markten is overgegaan, niet aansprakelijk voor schade die een derde dientengevolge lijdt, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat, gelet op alle feiten en omstandigheden, in redelijkheid niet tot kennisgeving of tot het verstrekken van inlichtingen had mogen worden overgegaan.

3.2 Aanvullende paragrafen bevestiging bij de jaarrekening of de staten

Aan de standaardtekst van de bevestiging bij de jaarrekening of de staten worden de volgende paragrafen, voor zover relevant, toegevoegd.

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
 - beleggingsinstelling;
 - icbe;
 - beheerder van een beleggingsinstelling;
 - beheerder van een icbe.
-

De activiteiten en diensten van [de vennootschap en haar deelnemingen / het fonds] zijn in lijn met de vergunningen afgegeven door De Nederlandsche Bank of de Autoriteit Financiële Markten.

Wij hebben u geïnformeerd over alle communicatie met de toezichthouder(s) omtrent de naleving van regelgeving en mogelijke overtredingen daarvan, onderzoeken door en besprekingen met de toezichthouder(s), alsmede vastleggingen daarvan.

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
 - beleggingsinstelling;
-

¹⁴ Op grond van artikel 107 lid 2 Bgfo bevat de directiebrief met betrekking tot een icbe en met betrekking tot een beheerder van een icbe in ieder geval een verklaring van de externe accountant of en zo ja, in hoeverre hij de inrichting van de bedrijfsvoering heeft beoordeeld.

¹⁵ De passage "de jaarrekening en", is niet van toepassing bij bijkantoren. De passage "en de staten ten behoeve van De Nederlandsche Bank" alleen opnemen indien van toepassing.

- icbe;
- beheerder van een beleggingsinstelling;
- beheerder van een icbe.

Wij hebben u geïnformeerd omtrent alle bij ons bekende omstandigheden die u, als externe accountant, aanleiding kunnen geven tot het doen van een melding aan de toezichthouder(s) ingevolge uw wettelijke meldingsplicht.

Alleen indien zich omstandigheden hebben voorgedaan die aanleiding hebben gegeven tot het doen van een melding, wordt de volgende passage opgenomen:

De omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot het doen van een melding aan de toezichthouder(s) zijn de volgende:

3.3 *Aanvullende paragrafen directiebrief of accountantsverslag*

3.3.1 Meldingen aan toezichthouders

Indien een melding heeft plaatsgevonden, wordt dit vermeld in de brief van bevindingen of het accountantsverslag. Daartoe wordt de volgende tekst gebruikt:

Deze tekst wordt opgenomen voor een:

- beleggingsonderneming;
- beleggingsinstelling;
- icbe;
- beheerder van een beleggingsinstelling;
- beheerder van een icbe.

Bij onze werkzaamheden hebben wij kennis gekregen van de volgende omstandigheden waarop de wettelijke meldingsplicht van een externe accountant zoals bedoeld in *[art. 3:88 van de Wet op het financieel toezicht / art. 4:27 van de Wet op het Financieel toezicht]* van toepassing is.

Wij hebben vastgesteld dat *[klant]* De Nederlandsche Bank en/of de Autoriteit Financiële Markten op *[datum]* op de hoogte heeft gesteld van deze omstandigheden¹⁶.

Wij hebben met een brief d.d. *[datum]* deze omstandigheden aan De Nederlandsche Bank en/of de Autoriteit Financiële Markten gemeld.

¹⁶ Alleen indien van toepassing.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl